

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

Ускоро ће бити десет година како су НАТО снаге напале Србију. Један део наше јавности, а нарочито онај који се хвали тиме да је "друга Србија", настојаће да забашури ову срамну годишњицу (срамну по њихове вашингтонске и бриселске пријатеље, наравно). Другом делу јавности, оном "роевропском, али патриотском", биће помало непријатно. Нешто ће морати да се каже, али они неће тачно знати шта. Код њих ће на крају превладати фактографија и закључак да ћемо "сви заједно, чим Србија постане члан ЕУ, да заборавимо ове ружне догађаје" (али ћемо зато вечно памтити Сребреницу и Вуковар, наравно). Али, онај трећи део српске јавности, који је навикао да мисли својом главом и који се не боји да воли своју земљу, требало би да запамти бар три ствари: добро држање наше војске, терористички карактер НАТО бомбардовања и срамно понашање западних медија.

Добро држање наше војске

Србија је, те 1999. године, ратовала са најмоћнијом државом света и њеним бројним савезницима. Србију су напале: САД, Британија, Француска, Немачка, Канада, Италија, Шпанија, Белгија, Холандија, Данска, Турска, Норвешка, Португал, Исланд, Грчка, Луксембург, Пољска, Чешка и Мађарска. Овим земљама-нападачима, помагале су и придружене земље НАТО-а, земље-саучеснице: Румунија, Бугарска, Македонија, Албанија, Хрватска, Словенија, Босна и Херцеговина и Словачка. Земље које су нас непосредно напале биле су 228 пута веће од Србије, имале су 67 пута бројније становништво и биле 518 пута богатије (тј. са већим националним дохотком). Био је то, од напада Персијанаца на Хелладу, вероватно најнеравноправнији оружани сукоб икада виђен у историји!

Американци су, пише полузваничан НАТО историограф, Мајкл Игњатијев, мислили "да ће пауза у бомбардовању бити направљена већ после два дана" [1](#), тј. да ће Србија већ после два дана истаћи белу заставу. Мадлен Олбрајт, тадашњи државни секретар, тврдила је да ће се Србија "предати као и сваки други силеција у школском дворишту, после два-три шамара"

[2](#)

. Овакво уверење у брзу победу долазило је, најпре, од изразите војне надмоћности

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

НАТО-а. У акцију бомбардовања Србије кренуо је 371 авион (210 из САД), од којих су неки били последња реч технике (попут бомбардера Б-2, који је био невидљив за радаре). Због вишеструке надмоћи нападача, Србија је своје авионе морала да остави у подземним склоништима, а бранила се једино противавионским ракетама (Нева

и

Војин

). Оне су биле производ совјетске војне технологије још из седамдесетих, а њима су руководили непрофесионалци – голобради регрути или резервисти. Шта су они могли да ураде у борби са “најсавременијим америчким системом прецизног навођења?”, питали су се, како сведочи Игњатијев, челници НАТО-а

[3](#)

Као друго, НАТО је имао практично све обавештајне податке о српској војсци. Од бивших официра ЈНА, а сада војника савезничких држава – Хрватске, Словеније или Босне, НАТО је сазнао тачан распоред укопаних ракетних и радарских постројења, складишта ракетно-техничког горива, аеродромских хангара, војних здања и склоништа. Осим тога, Дејтонским миром (1995) и Регионалним споразумом о ограничењу и надзору наоружања (Фиренца, 1997), НАТО је добио право да има непосредни увид у наоружање и официрски састав свих српских јединица. Ако томе додамо и исцрпно, дугогодишње, сателитско и ваздушно извиђање, може се слободно рећи да је НАТО готово савршено знао целокупан распоред и састав наше војске [4](#).

Ипак, одмах на почетку рата видело се колико је тврд орах била тадашња војска Србије. Погођена су многа складишта горива и муниције. Али, сасвим довољно тога је остало сакривено на другим местима. Погођене су многе војне зграде и касарне. Али, оне су биле одавно испражњене од војске. Гађани су многи подземни “командни и радарски центри”. Али, они су били исувише добро укопани да би били уништени. Војна склоништа, рађена још у Титово време, показала су се као добра заштита, једнако као што се добром показала и стара титовска стратегија избегавања и заваривања надмоћнијег нападача. “Кларкови пилоти (Wesley Clark, војни заповедник напада на Србију – А. С.) били су фрустрирани својом неспособношћу да погоде српске снаге на терену. Срби су се показали као стручњаци за камуфлажу, заваривање и коришћење мамаца. Градили су лажне мостове и преко правих боја наносили камуфлажне које исијавају топлоту да варају радаре за аквизицију циља. Пилоти нешто гађају мислећи да је тенк, па виде гумени мамац на надувавање како се смежурао као пробушен балон”, пише о томе Мајкл Игњатијев [5](#).

Опште узев, Војска Југославије сјајно се држала у овом рату. Пред крај рата (2. јуна),

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

НАТО се хвалио да је побио “више од 10.000 српских војника”. Њихов број је, међутим, био далеко мањи и износио је тачно 546 војника и 138 полицајаца [6](#). НАТО је посебно желео да уништи оклопне јединице, поготово на Косову. Кларк се дичио да је уништио 93 тенка и 153 оклопна транспортера, као и да је елиминисао неколико оклопних јединица. Исмеване су српске тврдње да је на Косову изгубљено свега 13 тенкова и 6 транспортера (и то већином због герилских напада ОВК, а не због успешности америчких авиона). Међутим, када је рат стао и започело повлачење српске војске са Косова, изронило је “најмање 220 тенкова и више од 300 оклопних транспортера” (АФП, 2 јули 1999 [7](#)). На целом Косову, према извештају самог НАТО-а, нађени су уништени остаци само “26 тенка или самоходна артиљеријска оруђа”

[8](#)
. А на Паштрику где је, наводно, у маказима између авијације НАТО-а и пешадије ОВК уништена цела Призренска бригада, није откривено баш ништа!

[9](#)
“Горка је истина”, вајкао се касније Игњатијев у својој књизи препуној хвалоспева Кларку и Холбруку, “да најмоћнија ваздушна сила на свету није могла да уништи Милошевићеву војску на терену”

[10](#)
.

И ваздушна одбрана Србије одлично се носила са чудовишно јаким нападачем. Већ трећег дана бомбардовања, изнад сремског села Буђановци, оборен је један од “невидљивих” авиона, ловац стелт технологије Ф-117А. То је веома ободрило српске противавионце, који су много тога извучили из својих застарелих оружја. Држећи се искуства Ирака, они су непрестано премештали ракетне лансере, пазећи да радаре не укључују дуже од пар секунди, а густом паљбом топчића калибра 20-40 мм и противавионским ракетама испаливаним са рамена, спречавали су ваздухоплове НАТО-а да се спусте много испод висине од 4,5 км. Тако је оборен и Ф-16ЦГ, за кога се испоставило да је био командни авион 555. ескадриле из Авијана

[11](#)
.

Ове успехе наших противавионаца НАТО главешине су објашњавале причама о некаквим “српским доушницима” и “издајцима”. “На обронцима надомак Авијана”, преноси те приче Игњатијев, “југословенски радио-извиђачи су преко радио-станица прислушкивали полетање авиона и мобилним телефонима јављали Београду које су путање предстојећих напада” [12](#). Такође су, према тим тврдњама, из бриселског заповедништва НАТО-а цурили обавештајни подаци према Београду

[13](#)

. Пет месеци пре напада на Србију ухапшен је мајор Бјер Бинел, ађутант француског представника у Главном стану НАТО-а (Брисел). Мајор Бинел је оптужен да је из

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

“просрпских осећања” достављао Београду податке о могућим циљевима НАТО бомбардовања у Србији. Али, ти појединачни обавештајни успеси српских служби касније су вишеструко надувавани како би НАТО генерали оправдали своје војне неуспехе.

Терористички карактер НАТО бомбардовања

Весли Кларк и друге главешине НАТО-а морали су да признају да чисто војно бомбардовање није нанело озбиљнију штету српској војсци. Стога су одлучили да са војног бомбардовања пређу на терористичко уништавање цивила и мирнодопских објеката. Кларк је непрестано тражио нове авионе и нове циљеве које сме да туче. Број авиона је утростручен (на 1.200), па је Србију, у другом делу ваздушне кампање, бомбардовало чак 44% расположивих авиона НАТО-а – више него Ирак током Заливског рата. Листа циљева такође је проширена. Гађани су мостови, како друмски тако и железнички, па је срушено (или оштећено) њих 37. Жак Ширак изјавио је за ББЦ да Београд “њему треба да захвали што још има иједног моста на Дунаву” [14](#).

Безобзирно су гађане чак и школе и болнице, под оптужбама да се у њима крију српски војници. То је било најгрубље кршење Женевске конвенције (Протокол 1. ст. 1, чл. 51)

[15](#)

. Бомбе су бацане свуда и без много обзирања на жртве међу грађанством. Тако су погођене 7.643 куће, 300 школа, 53 болнице, и 50 цркава или споменика.

Нарочито су погубни по цивилно становништво били погоци тзв. касетних бомби (cluster bomb units) [16](#). Њима је, рецимо, 7. маја 1999, било засуто средиште Ниша, читав простор између два нишавска моста, пијаце и међуградске аутобуске станице. На лицу места је погинуло 15 грађана, а бар 70 њих је повређено. Ране су биле бројне и тешке, као у случају једанаестогодишње Слађане Анђелковић, на чијем телу је избројано више од двадесет тешких повреда [17](#). Тако се, уместо са “хируршки тачним” бомбардовањем, Србија суочила са нападима који су се завршавали хируршки тачним одсецањима удова жена и деце. Само на Косово бачено је, према признању НАТО-а, 1.100 касетних бомби. Смрт је покосила по Србији много недужног света. Убијено је 504 цивила, а сваки шести убијени био је дете (њих 88 на броју

[18](#)

).

“Ако немамо стомака за колатералну штету” говорио је генерал Мајкл Шорт, заповедник ваздухопловних снага НАТО-а, “и немамо стомака за ненамерни губитак цивила, онда ћемо престати да постојимо као Савез” [19](#). Зато се на крају почело са терористичким

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

бомбардовањем постројења за производњу струје и воде. Први пут је “Србији искључена струја” 2. маја. Тада су бомбе, пуњене нарочитим стакленим влакнима, бачене на разводна постројења термоелектрана Обреновац и Дрмно, као и на струјна постројења у Нишу, Крагујевцу и Новом Саду. Сутрадан, 3. маја, нападнута је хидроелектрана Бајина Башта, а 7. маја поново Обреновац и Београд. Укупно је, током маја, Србији осам пута “искључивана струја” [20](#)

[0](#)
. Гађане су и топлане и црпне станице. Сремскомитровачко постројење за производњу питке воде гађано је 22. и 23. маја. Концем рата, само трећина Београђана имала је воду у својим чесмама, а градске залихе пијаће воде спале су на мање од десетину потребне количине.

Генерал Мајкл Шорт отворено је говорио о намери произвођења патњи грађана Србије. “Људи у Београду такође морају да пате”, био је наслов његовог интервјуа New York Times -у (14. мај 1999). "Нема струје за ваше фрижидере, нема гаса за ваше шпорете, не можете да идете да радите, јер је мост срушен"

[21](#)
. То је био прави војни програм НАТО генерала – уништити српске фрижидере, уништити српске шпорете, укинути Србима струју и воду... Јуначки, нема шта!

Сатанизација Срба у западним медијима

Шорт је могао бити овако ледено отворен само зато што су Срби у западној јавности већ толико били сатанизовани да више нису ни сматрани људским бићима. Србија је већ толико била оклеветана, да су Весли Кларк и Мајкл Шорт могли до миле воље да је разарају а да им због тога нико ништа не пребаца. У том жалосном послу ратног хушкања учествовали су готово сви делови западних елита. Најпре политичари, који су Србију представљали, попут Клинтона, као “срце европског мрака, регион бомбардованих џамија, убијених мушкараца и деце, силованих девојака, трагова групне и индивидуалне, поновно исписане или избрисане историје” [22](#). Стејт департмент је, 19. априла, дао званичну процену о 500.000 несталих Албанаца на Косову, “за које се страхује да су мртви”. Месец дана касније, амерички министар одбране Вилијем Коен изјавио је ТВ мрежи ЦБС да је “нестало” око 100.000 војно способних мушкараца, и да је “могуће да су убијени”! А генерални секретар НАТО-а, Хавијер Солана рекао је, за ББЦ, како се на Косову више “не могу видети мушкарци од 30 до 60 година. То ће бити разјашњено кад уђемо на Косово, и вероватно ћемо видети драматичне чињенице у које чак ни не верујемо”

[23](#)
. Какве лажи, отворене, гнусне, безочне...!

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

У тој срамној пропаганди мржње учествовали су, затим, и обични новинари. Њима је било мало злочина које су измишљали пропагандисти НАТО-а, већ су смишљали и своје, оригиналне лажи. Тако су Ребека Чемберлен (Rebecca Chamberlain) и Дејвид Пауел (David E. Powell), новинари Philadelphia Inquirer-a, 25. маја објавили чланак под називом “Српски систем силовања”. У том чланку амерички читаоци се обавештавају да су Срби, како би што више заплашили Албанце, почели са “масовним силовањима на градским трговима”. Албански становници варошица, веле ови новинари, насилно су “сакупљани да прате овај језиви догађај”, како би се “подстакли да добровољно беже”

[24](#)

! Уредници популарних листова, попут енглеског дневника The Sun

, стављали су својим новинама наслове попут “Гађајте их као псе!”

[25](#)

. Ти “пси” су, наравно, били Срби.

Озбиљнији колумнисти из угледних дневника, попут Вилијема Пфафа (William Pfaff) из Интернационал Хералд Трибун

-а (31. мај 1999), писали су такође да Срби као народ морају да буду кажњени, да читав народ мора да пати: “Српски гласачи су одржали Слободана Милошевића на власти у протеклој деценији. Није јасно зашто би они требало да буду поштеђени да окусе патњу коју је он (Милошевић – А. С) наносио својим суседима”

[26](#)

. Колумниста Томас Фридман (Thomas L. Friedman), “водећи интелектуалац Тајмса”

[27](#)

, такође је писао: “Ми смо у рату са српском нацијом и свако ко се шета (hanging around) по Београду треба то да схвати. (...)Дајте шансу рату! (...)Желите у педесете? Ми ћемо вам дати педесете. Желите 1389? Можемо да створимо 1389, такође”

[28](#)

Ту су, наравно, били и бројни “либерални” интелектуалци. Тим занетији за рат и убијање што су се више осећали “либералним”. Заједничко свим њиховим написима било је – као код Сузан Сонтаг – задовољство што су Срби “најзад доживели мали део патњи које је Милошевић нанео другим народима” (The New York Times, 3. мај 1999) [29](#). На почетку рата, Мадлен Олбрајт се обратила Србима да би их уверила како НАТО ратује са Милошевићем а да “нема ништа против српског народа”. Али не, циктао је Славој Жижек, Запад јесте и треба да буде у рату са Србима! “Болна је чињеница да агресивни српски национализам ужива подршку већине популације”, писао је он, а Срби “са опсценим задовољством дозвољавају да се са њима манипулише”. И зато, вели Жижек, “управо као левичар, ја на питање ‘бомбе или не?’ одговарам: још нема довољно бомби, и оне су

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

закаснеле

”!

[30](#)

“Огромна већина Срба”, давао је своје стручно мишљење и Даниел Голдхаген, писац знамените књиге о саучесништву немачког народа у нацистичким злочинима, “под утицајем је нарочито злоћудне врсте национализма”. “Већина српског народа, која се не противи Милошевићевој елиминационистичкој политици или је чак подржава, учинила је себе законски и морално некомпетентном да управља својим пословима”. Због тога, предлаже Голдхаген, “њихова земља се мора ставити под надзор” (тј. мора бити окупирана), а “оне који су подржавали злочинце, што је висок проценат српског становништва, треба натерати да схвате своје грешке” [31](#) (тј. већини грађана Србије нове окупационе власти треба да исперу мозак).

Голдхагенов позив на тотални рат са Србијом и њену окупацију изузетно је добро примљен у западној јавности. То се види по чланку Блејна Хардена (Blaine Harden) “Шта треба предузети да се очисти Србија” (The New York Times, 9. маја 1999). Харден је као најбољег сведока непоправљивости Србије навео Соњу Бисерко, која је баш тих дана посетила Медлин Олбрајт и “ургирала код ње да размотри могућност окупације” [32](#)

. Затим је Харден широко пренео становиште Соње Бисерко о Србији, изложено 22. априла у

IWPR's Balkan Crisis Report

-у: “Подстакнута дивљачком пропагандом и све већим криминалним бандитизмом”, каже ту Соња Бисерко, “Србија је кренула путем са којег нема повратка. (...) После читаве деценије неуспешне политике на Балкану, од огромне је важности да Америка и европске демократије артикулишу дугорочну визију за читав регион. Ово мора почети денацификацијом Србије (...) Запад можда расправља о копненим снагама на Косову. Али, реалност је да ће, дугорочно гледано, међународне снаге бити потребне и у Србији”

[33](#)

. То је био директан позив Соње Бисерко за војну окупацију и потчињавање Србије.

Наравоученије

Да, те три ствари – добро држање наше војске, терористички карактер НАТО бомбардовања и срамно понашање западних медија – сваки мислећи грађанин ове земље требало би да запамти. Скретаће нам пажњу, ових дана, када се навршава тих

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

десет година од њиховог злочина, на друге ствари. Као двогодишњем детету, замајаваће нас шареним лажима, како се не бисмо сетили њиховог правог, неискреног и изобличеног лица. Причаће нам о "новој ери која почиње са Обамом", причаће нам о "напорима светске заједнице да се савлада глобална економска криза", држаће нам, чак, и лекције о логору на Старом сајмишту и о томе како је тај логор "Србија свесно заборавила", јер "не жели да се подсећа да је била друга земља која је истребила све Јевреје са своје територије" (као да Србија и тада није била окупирана, као да Србијом и тада нису владали гаулајтери новог светског поретка и уједињене Европе!). Причаће нам о свему. Само нам неће причати о том марту, пре десет година, о том априлу и мају 1999, када су нас, "за наше добро" и "као наши искрени пријатељи" засипали тонама бомби са осиромашеним уранијумом (због кога се данас у Србији 40% људи више разбољева од рака, него пре 1999).

Али, колико они буду желели да нешто заборавимо, толико ми морамо настојати да то запамтимо. Запамтимо име пилота Миленка Павловића, команданта 204. ловачког авијацијског пука, коме је досадило да гледа оргијања НАТО авиона изнад Ваљева, па је, 4. маја, сео у свој „миг 29” и кренуо сам против четири НАТО бомбардера. Запамтимо имена двогодишњег Марка Симића, једанаестомесечне Бојане Тошовић, трогодишње Милице Ракић, шестогодишњег Бранимира Станијановића, петогодишње Дејане Павловић, или било које име од све оне деце пострадале под НАТО бомбардерима [34](#). Запамтимо и имена Весли Кларка, Мајкла Шорта и осталих генерала-убица, који су нас, тог пролећа, "милосрдно" ослобађали од живота наше деце и од наших домова. Запамтимо имена и свих оних који су, тих истих дана, хистерично тражили окупацију Србије и прање наших мозгова од сваке слободне мисли, и од сваког поимања истине и правде.

Морамо запамтити. Јер, наши "пријатељи" су још овде. Са једнако жарком жељом да наставе да нас "ослобађају" и "усређују". Они имају више и новаца и оружја. Али, ми треба да имамо више памети. Треба боље од њих да мислимо и више да памтимо. У борби са оружјем и новцем они су победили. Али, у борби са памћењем, победа мора бити наша!

(Краћа верзија овог текста објављена је у Печату, бр. 47)

1. Ignatieff, Michael (2001): Виртуелни рат, Београд: FreeB92, стр. 66.[[^](#)] 2. Washington Post, 7. април 1999; према: Ковачевић, Живорад (2000): САД и југословенска криза. Београд: Центар за антиратну акцију, стр, 30-31.

[

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

^
_

3. Ignatieff, 2001:76.

[
^
_

4. Димитријевић, Бојан Б. (1999): “Рат НАТО-а против Србије 1999: војни аспекти и последице”, Србија и НАТО, стр.161-174. Посебно издање часописа Нова српска политичка мисао. Свеска 1: “Српски дискурс рата”. Београд: Време, стр. 162.

[
^
_

5. Ignatieff, 2001:73.

[
^
_

6. “Пресуда у кривичном поступку против оптужених Вилијем Клинтон, Медлин Олбрајт, Ентони Блера, Робина Кука, Џорџа Робертсона, Жака Ширака, Ибера Ведрина, Алена Ришара, Герхарда Шредера, Јозефа Фишера, Рудолфа Шарпинга, Хавијера Солане и Веслија Кларка”, коју је донело веће Окружног суда у Београду, 21. септембра 2000. године. Српска слободарска мисао, год И, бр. 5, стр. 657-663; стр. 662.

[
^
_

7. Мијатовић, Бошко (1999): “Зашто је Милошевић капитулирао”, Посебно издање часописа Нова српска политичка мисао. Свеска 1: “Српски дискурс рата”. Београд: Време, стр. 191-197; стр. 192; процена британских војних извора била је чак 250 тенкова и 450 оклопних транспортера! (Време, 25. септембар 1999, стр. 8)

[
^
_

8. наведено у: Време, исто, стр. 9.

[
^
_

9. Мијатовић, исто.

[
^
_

10. Ignatieff, 2001:74.

[
^
_

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

]

11. Пар дана по обарању “невидљивог” ловца, Срби су заробили и тројицу америчких војника који су из Македоније залутали на Косово. Државна телевизија је, 1. априла, приказала тројицу заробљених Американаца, што је било још једно симболичко понижење за НАТО генерале.

[

[^](#)

]

12. Ignatieff, 2001:67.

[

[^](#)

]

13. Исто.

[

[^](#)

]

14. Пренето у листу Време, 28. август 1999, стр. 9.

[

[^](#)

]

15. Овај Протокол прописује да нападач не сме дејствовати не само по цивилним циљевима, него ни када се војска умеша међу грађане. “Нападач мора бити потпуно сигуран да је у питању војни циљ, а у случају било какве недоумице морао би се уздржати од напада” (наведено у: Обрадовић, Константин (1999): “Међународно хуманитарно право и косовска криза”, Међународни проблеми, год. 51, бр. 3-4, стр. 256-294; стр. 283). Такође је став 5, члана 51 Протокола, изричито забрањивао нападе на војне циљеве уколико би они и најмање били скопчани са жртвама међу цивилним становништвом (исто, 285)

[

[^](#)

]

16. Реч је о грозду малих експлозивних направа које су током распрскавања захватале површину 200 пута 400 метара. Због неконтролисаног дејства и особине да убијају годинама по окончању рата, слично нагазним минама (10-20% пуњења остајало је неексплодирано), ове су бомбе биле забрањене споразумом из Отаве (који, иначе, САД нису примиле; Ramone, Ignatio (1999): “Нови глобални поредак”, Србија и НАТО. Посебно издање часописа Нова српска политичка мисао. Свеска 2: “Светска дебата” и “Досије”. Београд: Време, стр. 95-101. Преведено из Le Monde diplomatique, No. 543, јун 1999; стр. 97.

[

[^](#)

]

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

] 17. Ранђеловић, Новица (1999): Ниш у ратном пламену. Ниш: Завод за урбанизам, стр. 146.

[
^
_

18. Пресуда, 2000:662

[
^
_

19. BBC2; наведено према: Време, 25. март 2000, стр. 10.

[
^
_

20. На крају су на струјна постројења почеле да падају и праве бомбе. После три напада стакленим бомбама на трафостаницу Ниш 2, уследило је, 23. маја, и дејствовање разорним пројектилима. Тако је Ниш остао без струје у наредних неколико дана, а са ограниченим снабдевањем и месецима после рата. Слично је било и са трафостаницом Београд 5. Она је спржена у два налета, 27. и 31. маја.

[
^
_

21. Наведено према: Johnstone, Diana (1999): “Колективна кривица и колективна невиност”, НАТО агресија на СР Југославију '99, Зборник радова са међународног симпозијума, Нови Сад, 15-16 октобар 1999. Нови Сад: Удружење за правну теорију и праксу, стр. 387-406; стр. 388.

[
^
_

22. У чланку написаном за The New York Times (23. мај 1999); преведено у Србија и НАТО, свеска 2, стр. 24.

[
^
_

23. Наведено према: Време, 20 новембар 1999, стр. 10.

[
^
_

24. Наведено у: Johnstone, 1999:400. Џонстонова, која извештава о овој срамној новинарској фантазији, вели како лаж Чемберленове и Пауела чак није ни оригинална. Исту измишљотину налазимо и у тзв. извештају лорда Брајса (Бруце), који је подстакао улазак Британије у Први светски рат. Тамо се, такође без икаквих стварних основа,

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

приповедало о томе како су немачки официри и војници јавно силовали 20 белгијских девојака на пијачном тргу у Лијежу (исто)

[
[^](#)
]

25. Наведено према: Косик, Карел (1999): “Кад лудило наређује разуму”, Србија и НАТО, свеска 2, стр. 144-148; стр. 145.

[
[^](#)
]

26. Наведено у: Johnstone, 1999:393.

[
[^](#)
]

27. Chomsky, Noam (2000): Нови милитаристички хуманизам: лекције Косова. Београд: Филип Вишњић, стр. 113.

[
[^](#)
]

28. Friedman, L. Thomas (1999, April, 23): “More Sticks”, New York Times, [WWW document]. URL

<http://www.nytimes.com>

[
[^](#)
]

29. Sontag, Suzan (1999): “Зашто смо на Косову”, Србија и НАТО, свеска 2, стр. 25-29. Преведено из The New York Times, 3. мај 1999.

[
[^](#)
]

30. Žižek, Slavoj (1999): “Против двоструке уцене”, Србија и НАТО, свеска 2, стр. 138-143. Превод чланка “Springtime for NATO” из New Left Review, 234 (март-април), стр. 141;142; подвукао Жижек.

[
[^](#)
]

31. The Guardian, 29. април 1999. и The New Republic, 17. мај; српски превод: Goldhagen, Daniel (1999): “Немачка лекција”, Р.Е.Ч, 55/1:105-107. Преведено из The Guardian, 29. април 1999; стр. 105; 106. [[^](#)] 32. "and urged her to consider occupation"[
[^](#)

Зашто морамо да запамтимо?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 22 јануар 2009 21:12

]

33. Biserko, Sonja (1999): "The Balkan Endgame", IWPR's Balkan Crisis Report, No. 23, 22 April 1999.

<http://www.iwpr.net>

[

[^](#)

]

34. Случајеве поменуте деце описао сам у:

http://starisajt.nspm.rs/debate_2007/2008_antonic1nato.htm

[

[^](#)

]